

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na XV. Evropskem kongresu Mednarodnega združenja za delovno pravo in pravo socialne varnosti**

Ljubljana, 16. septembra 2026

Velja govorjena beseda.

*Spoštovani rektor Univerze v Ljubljani, dr. Gregor Majdič,
spoštovani dekan Pravne fakultete,
Univerze v Ljubljani, dr. Miro Cerar,
spoštovani predsednik Mednarodnega združenja za delovno pravo in pravo socialne varnosti,
dr. Jean- Michel Servais,
cenjeni vsi zbrani.*

V veliko veselje mi je, da vas lahko pozdravim v Ljubljani na XV. evropskem kongresu Mednarodnega združenja za delovno pravo in pravo socialne varnosti. Naslov vašega kongresa Socialna Evropa pod pritiskom zelo natančno opisuje čas, v katerem živimo. Evropa se spoprijema z geopolitičnimi in gospodarskimi negotovostmi, demografskimi spremembami, podnebno krizo ter izjemno hitrim tehnološkim razvojem. Spreminja se način dela, spreminjajo se poklici in življenjske poti, pa tudi pričakovanja ljudi do države, gospodarstva in družbe. Ob vseh teh spremembah pa ostaja nespremenjena človekova potreba po dostojanstvu, varnosti, pravičnosti, nediskriminaciji, preglednosti in odgovornosti.

Umetna inteligenca, avtomatizacija in nove oblike organizacije dela odpirajo številne priložnosti, vendar tudi nova tveganja. Tehnologija lahko olajša delo, poveča produktivnost in izboljša življenje ljudi. Toda napredek sam po sebi še ni vrednota, to postane šele, kadar služi človeku.

Delovno pravo in pravo socialne varnosti sta del človekovega vsakdana in od njiju je odvisno, kako ljudje dejansko občutimo državo in njeno pravičnost. Za pravico do bolniške odsotnosti se skriva bolnik, za pokojninsko reformo človek, ki se po desetletjih dela sprašuje, kakšna bo njegova starost, in za dolgotrajno oskrbo družina, ki išče odgovor, kako poskrbeti za svojega bližnjega.

Pravna znanost seveda ne sme zavirati razvoja, vendar tudi ne sme biti njegova nema opazovalka. Postaviti mora meje tam, kjer se moč oddaljuje od odgovornosti, in zahtevati preglednost tam, kjer o človeku odločajo algoritmi. Človek ne sme nikoli postati samo podatek, številka ali strošek.

Ob velikih reformah moramo ohraniti socialni dialog. Delavci, delodajalci, stroka in civilna družba niso ovira učinkovitemu odločanju, temveč pomemben pogoj njegove kakovosti in legitimnosti. Pri zakonih, ki bodo desetletja določali življenje ljudi, hitrost ne sme nadomestiti premisleka. Dobra reforma ni tista, ki je sprejeta najhitreje, temveč tista, ki prestane preizkus časa in predvsem preizkus resničnega življenja.

Zato bi si morali ob vsaki pomembni spremembi delovnega prava in prava socialne varnosti odgovoriti na zelo preprosto vprašanje, kaj bo ta sprememba pomenila za človeka – za mladega, ki prvič vstopa na trg dela, za starša, ki usklajuje delo in družino, za delavca, ki je zaskrbljen zaradi avtomatizacije delovnega mesta, za podjetnika, ki potrebuje jasna in predvidljiva pravila, za starejšega, ki želi dostojno starost.

Trajen socialni mir je mogoče zagotavljati le s spoštovanjem socialnih človekovih pravic in z negovanjem pravičnosti. Ali kot poudarja vodilo Mednarodne organizacije dela: si vis pacem cole iustitiam – če želiš mir, neguj pravičnost.

Socialne države ne smemo razumeti kot breme razvoja. Nasprotno. Socialna država je eden od glavnih temeljev stabilne, uspešne in demokratične družbe, utemeljene na vladavini prava. Njena vrednost se pokaže takrat, ko človek sam ne zmore vsega, ko zboli, izgubi delo, ostari ali potrebuje pomoč. Takrat se pokaže, ali smo samo skupnost posameznikov ali tudi skupnost odgovornosti in solidarnosti.

Kolegice in kolegi. Pravo mora biti zato dovolj odprto za spremembe, ne da bi pri tem izgubilo svoje najtrdnjše sidro: človekovo dostojanstvo. Pred vami so pomembne razprave o družbi prihodnosti, solidarnosti v času individualizacije in o tem, kakšno Evropo želimo zapustiti prihodnjim generacijam. Želim si Evropo, ki bo sodobna, vendar ne brezčutna; konkurenčna, vendar pravična; tehnološko napredna, vendar človeška in socialna, in to ne le v strategijah in deklaracijah, temveč predvsem v resničnem življenju ljudi. Želim vam pogumne in tehtne premisleke ter veliko strokovnega navdiha. Naj ugotovitve in pomen tega kongresa sežejo dlje od strokovnih publikacij, naj sežejo tja, kamor mora pravo vedno segati – do človeka.

Dobrodošli v Ljubljani in dobrodošli v Sloveniji. In hvala vam, ker s strokovnim dialogom in z zavzemanjem za dostojno delo, vključevanje in socialno varnost pomagata negovati pravičnost!